Euroopan parlamentti
2024-2029

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2025)0231

Toinen sosiaalisen kehityksen huippukokous

Euroopan parlamentin päätöslauselma 9. lokakuuta 2025 toisesta sosiaalisen kehityksen huippukokouksesta (2025/2654(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) ja erityisesti sen 3 artiklan,

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 9, 10, 19, 45–48 ja 145–161 artiklan,

– ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan,

– ottaa huomioon Euroopan sosiaalisen peruskirjan,

– ottaa huomioon taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen,

– ottaa huomioon neuvoston, parlamentin ja komission 17. marraskuuta 2017 antaman ja allekirjoittaman julistuksen Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista,

– ottaa huomioon Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevan toimintasuunnitelman ja sen vuoden 2030 yleistavoitteet,

– ottaa huomioon parlamentin, komission, Euroopan talous- ja sosiaalikomitean ja neuvoston 16. huhtikuuta 2024 allekirjoittaman La Hulpen julistuksen Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin tulevaisuudesta,

– ottaa huomioon eurooppalaisen lapsitakuun,

– ottaa huomioon sukupuolten tasa-arvoa koskevan EU:n strategian ja naisten oikeuksien edistämissuunnitelman,

– ottaa huomioon vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan EU:n strategian,

– ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien (YK) kestävän kehityksen tavoitteet ja erityisesti tavoitteet 1, 2, 8 ja 10,

– ottaa huomioon 14. maaliskuuta 1995 annetun sosiaalista kehitystä koskevan Kööpenhaminan julistuksen,

– ottaa huomioon Kansainvälisen työjärjestön (ILO) keskeiset yleissopimukset,

– ottaa huomioon 16. heinäkuuta 2024 annetun YK:n yleiskokouksen päätöslauselman 78/318 ”Modalities of the ’World Social Summit’ under the title ’the Second World Summit for Social Development’”,

– ottaa huomioon syyskuussa 2024 järjestetyssä YK:n huippukokouksessa hyväksytyn tulevaisuussopimuksen,

– ottaa huomioon YK:n yleiskokouksen alaisuudessa toimivassa kestävää kehitystä käsittelevässä korkean tason poliittisessa foorumissa syyskuussa 2023 hyväksytyn poliittisen julistuksen,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 136 artiklan 2 kohdan,

– ottaa huomioon työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan päätöslauselmaesityksen,

A. ottaa huomioon, että kestävä kehitys on yksi SEU:n perusperiaatteista; ottaa huomioon, että kestävän kehityksen 17 tavoitetta ovat keskeisessä asemassa kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmassa, jonka kaikki YK:n jäsenvaltiot hyväksyivät vuonna 2015; toteaa, että EU:n sitoutuminen Agenda 2030 -toimintaohjelmaan muotoiltiin joukkona muutosvoimaisia EU:n politiikkatoimia;

B. ottaa huomioon, että EU:ssa ihmisten ja alueiden välillä esiintyy yhä merkittävää eriarvoisuutta, erityisesti tuloeroja ja sukupuolten epätasa-arvoa, ja että inflaatio ja elinkustannusten nousu vaikuttavat suhteettomasti pienituloisiin ja haavoittuvassa asemassa oleviin kotitalouksiin; toteaa, että asuntokriisi on edelleen merkittävä haaste kaikkialla EU:ssa ja se johtaa asuntomarkkinoilta syrjäytymiseen, asumisen epävarmuuteen, asumiskustannusten kasvuun ja puutteellisiin asumisoloihin; toteaa, että nämä ongelmat vaikuttavat kielteisesti sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen, ylöspäin tapahtuvaan sosiaaliseen lähentymiseen ja EU:ssa asuvien ihmisten sosiaaliseen hyvinvointiin; ottaa huomioon, että eräät tutkimukset viittaavat siihen, että Euroopassa mantereen varakkain kymmenys omistaa huimat 67 prosenttia varallisuudesta, kun taas vähävaraisin puolisko aikuisista omistaa siitä vain 1,2 prosenttia[1]; ottaa huomioon, että vuonna 2023 EU27-maiden Gini-kerroin oli 29,6 prosenttia, eli

[1] Global Wealth Report 2023, Credit Suisse AG.

se oli hieman laskenut vuodesta 2014, ja että 13 jäsenvaltiota oli tämän keskiarvon yläpuolella[1];

C. ottaa huomioon, että EU on sitoutunut Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevassa toimintasuunnitelmassa vähentämään köyhyys- ja syrjäytymisvaarassa olevien määrää vähintään 15 miljoonalla vuoteen 2030 mennessä niin, että tähän lukuun sisältyy vähintään viisi miljoonaa lasta; ottaa huomioon, että tietojen mukaan edistyminen köyhyyden vähentämisessä on valitettavasti kääntynyt lähes puolessa jäsenvaltioista; ottaa huomioon, että joka viides lapsi EU:ssa on yhä köyhyys- ja syrjäytymisvaarassa; toteaa, että jos nykyinen suuntaus jatkuu, EU jää vuoden 2030 tavoitteestaan; ottaa huomioon, että lisäksi useampi kuin joka kymmenes eurooppalainen kärsii energiaköyhyydestä, mikä pahentaa eriarvoisuutta; ottaa huomioon, että maailmanlaajuisesti tilanne on vielä pahempi, sillä lähes 700 miljoonaa ihmistä elää äärimmäisessä köyhyydessä ja lisäksi 2,8 miljardia elää äärimmäisen köyhyysrajan ja 6,85 Yhdysvaltain dollarin päiväkohtaisen normin välimaastossa[2] ja jopa 35 prosenttia köyhyydestä kolmen viime vuosikymmenen aikana nousseista ihmisistä on sittemmin vajonnut takaisin köyhyyteen;

D. toteaa, että EU:n työllisyystavoitteen mukaan ainakin 78 prosentin 20–64-vuotiaista olisi oltava työelämässä vuoteen 2030 mennessä ja että tämän tavoitteen saavuttamisessa on edistytty; ottaa huomioon, että komission syksyn 2024 talousennusteen mukaan EU:n työllisyysaste on noussut 75,8 prosenttiin; ottaa huomioon, että kahdessa kolmasosassa jäsenvaltioista työllisyyden kasvu oli vuonna 2023 edennyt suunnitellusti kohti vuodeksi 2030 asetettua kansallista tavoitetta; ottaa huomioon, että edelleen kuitenkin esiintyy merkittäviä haasteita, joita ovat sukupuolten väliset työllisyyserot ja korkea työttömyysaste joissakin jäsenvaltioissa, työmarkkinoiden sitkeä segmentoituminen, sosiaalisen suojelun puutteet, epävarmojen ja epätyypillisten työsuhteiden yleisyys[3] sekä jatkuvat erot laadukkaiden työpaikkojen saatavuudessa eri aloilla ja alueilla; ottaa huomioon, että 66,6 prosenttia työttömistä ja 10,9 prosenttia työssäkäyvistä oli köyhyysvaarassa vuonna 2024[4];

E. ottaa huomioon, että alisuoriutuminen lukemisen, matematiikan ja luonnontieteiden kaltaisissa perustaidoissa on kasvussa EU:ssa, varsinkin muita heikommassa asemassa olevien oppijoiden keskuudessa; ottaa huomioon, että tämä koulutuksellinen eriarvoisuus heikentää yhdenvertaista pääsyä jatkokoulutukseen sekä koulutusmahdollisuuksien ja laadukkaiden työpaikkojen saantia

---

1 Living conditions in Europe - income distribution and income inequality, Eurostat, marraskuu 2024.
2 Poverty, Prosperity, and Planet Report 2024, Maailmanpankki.
3 Living and working in Europe 2024, Eurofound, 2025.
4 Living conditions in Europe - poverty and social exclusion, Eurostat, huhtikuu 2025.

ja että se osaltaan ylläpitää sosiaalista syrjäytymistä ja työmarkkinoilta syrjäytymistä;

F. ottaa huomioon, että EU on hyväksynyt tavoitteen, jonka mukaan vähintään 60 prosentin aikuisväestöstä olisi osallistuttava koulutukseen vuosittain vuoteen 2030 mennessä; ottaa huomioon, että jäsenvaltiot ovat sitoutuneet kansallisiin tavoitteisiin saavuttaakseen tämän yleistavoitteen, ja toteaa, että osallistumisaste on jäsenvaltioissa tällä hetkellä vain 39,5 prosenttia;

G. ottaa huomioon, että väestökehityksen haasteet, kuten väestön ikääntyminen, alhainen syntyvyys ja maaseudun väestökato erityisesti nuorten muuttaessa kaupunkeihin, saattavat pahentaa taloudellista eriarvoisuutta ja vaikuttaa haitallisesti EU:n alueiden sosiaaliseen kehitykseen ja houkuttelevuuteen, työmarkkinoihin, julkiseen infrastruktuuriin ja siten hyvinvointijärjestelmien kestävyyteen sekä pahentaa entisestään alueellisia eroja EU:ssa; toteaa, että nämä haasteet ovatkin rakenteellinen haaste EU:n taloudelle; katsoo, että maahantulijoiden integroituminen työmarkkinoille voi lievittää työvoimapulaa; ottaa huomioon, että alhaiseen syntyvyyteen vaikuttavat merkittävästi sellaiset tekijät kuin puutteet päivähoidon (0–3-vuotiaille tarkoitetun) ja korkea-asteen koulutuksen yleisessä julkisessa saatavuudessa, pula kohtuuhintaisista asunnoista, olemattomat tai riittämättömät lapsilisät sekä palkallisen vanhempainvapaan riittämättömyys;

H. huomauttaa, että työvoimapula ja osaamisvaje ovat kasvussa koko EU:ssa ja niitä vauhdittavat väestörakenteen muutos, vihreä ja digitaalinen siirtymä sekä uusien taitojen kysyntä; ottaa huomioon, että kehnot työolot ja osaamisen kohtaanto-ongelmat tietyillä aloilla rajoittavat suoraan EU:n kykyä houkutella osaajia sekä kolmansista maista että EU:n sisältä ja pitää heistä kiinni; toteaa, että laadukkaat työpaikat, joissa palkat ovat paremmat ja työsuhteet vakaampia, sekä kolmansien maiden kansalaisten integroituminen työmarkkinoille voivat auttaa ratkaisemaan näitä haasteita;

I. ottaa huomioon, että Eurofoundin vuoden 2024 raportti osoittaa, että itsemurhien määrä on noussut vuodesta 2021 vuosikymmeniä jatkuneen laskusuuntauksen jälkeen; katsoo, että on tehtävä enemmän, jotta voidaan puuttua mielenterveyshäiriöiden syihin työ- ja elinoloissa[1];

J. ottaa huomioon, että yhteisötalous, mukaan lukien yhteiskunnalliset yritykset, käsittää erityyppisiä, viranomaisista riippumattomia yksityisiä toimijoita, kuten osuuskuntia, keskinäisiä yhtiöitä, yhdistyksiä (mukaan lukien hyväntekeväisyysjärjestöt) ja säätiöitä (mukaan lukien työelämään integroitumista edistävät yhteiskunnalliset yritykset ja muut oikeudelliset muodot kunkin EU:n

---

[1] Mental health in the European Union and Norway: risk groups, trends, services and policies, Eurofound, julkaistaan 2025.

jäsenvaltion mukaan); toteaa, että näille erilaisille yrityksille ja organisaatioille, joita toimii kaikilla elinkeinoaloilla, on yhteistä vahva identiteetti, joka perustuu yhteisiin arvoihin ja ominaispiirteisiin, kuten sukupuolten tasa-arvoon, paikalliseen ja alueelliseen vastuuseen, tietoisuuteen ilmasto- ja ympäristöhaasteista, osallisuuteen ja demokraattiseen hallintoon sekä ihmisten ja sosiaalisen päämäärän asettamiseen pääoman edelle, jolloin valtaosa voitoista investoidaan takaisin – ja voitonjakoa jäsenille tai osakkaille on rajoitettu – niin, että voidaan saavuttaa organisaation kestävän kehityksen tavoitteet tai palvella yhteistä ja yleistä etua;

K. ottaa huomioon, että sukupuolten palkkaerojen kaventaminen on edennyt auttamattoman hitaasti ja että Eurofoundin tutkimukset osoittavat, että monet jäsenvaltiot eivät ole tähän mennessä panneet täytäntöön mitään palkkauksen läpinäkyvyyttä koskevia toimenpiteitä eikä useimmissa tällä hetkellä käytössä olevissa kansallisissa välineissä vielä edellytetä kaiken työn samanlaista arvostamista[1];

L. toteaa, että oikeudenmukainen työvoiman liikkuvuus on kirjattu perussopimuksiin ja se tarjoaa mahdollisuuksia niin yrityksille kuin työntekijöillekin ja että sitä olisi edistettävä työntekijöiden keskuudessa EU:ssa samoin kuin kolmansista maista tulevien työntekijöiden keskuudessa siten, että varmistetaan kaikilta osin työntekijöiden oikeuksien ja sosiaalisten oikeuksien noudattaminen ja valvonta, myös kolmansien maiden kansalaisten osalta laillisten muuttoväylien kautta, sekä yhdenvertainen kohtelu ja syrjimättömyys ja että torjutaan pimeää työtä;

M. ottaa huomioon, että ILO:lla on kolmikantarakenteensa ja laajan jäsenpohjansa ansiosta johtava asema maailmanlaajuisten työelämän normien alalla; toteaa, että osana sosiaalisen oikeudenmukaisuuden edistämiseen liittyvää ILO:n tehtävää sen työelämän perusperiaatteissa ja -oikeuksissa keskitytään varmistamaan kaikille oikeudenmukainen ja ihmisarvoinen työympäristö, mukaan lukien yhdistymisvapaus ja kollektiivinen neuvotteluoikeus, kaikenlaisen pakkotyön poistaminen, lapsityövoiman käytön tosiasiallinen lopettaminen, työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tapahtuvan syrjinnän poistaminen sekä oikeus turvalliseen ja terveelliseen työympäristöön; ottaa huomioon, että EU:ssa näitä oikeuksia suojellaan EU:n perussopimuksilla, perusoikeuskirjalla ja EU:n työlainsäädännöllä; toteaa, että joillakin jäsenvaltioilla on haasteita näiden velvoitteiden täytäntöönpanossa ja valvonnassa;

N. katsoo, että työmarkkinaosapuolilla ja kansalaisjärjestöillä on keskeinen rooli ihmisarvoisten työolojen varmistamisessa sekä sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja tasa-arvon edistämisessä;

---

[1] Further experiences with pay transparency, Eurofound, julkaistaan 2025.

toteaa, että tutkimusten mukaan työpaikkademokratia korreloi vahvasti työn ja työsuhteen laadun sekä teollisuuden kilpailukyvyn kanssa[1];

1. katsoo, että komission ja jäsenvaltioiden olisi tehostettava pyrkimyksiään panna täytäntöön Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari La Hulpen julistuksen mukaisesti ja toimintasuunnitelman kunnianhimoisen päivityksen avulla, jotta vuoden 2030 yleistavoitteet voidaan saavuttaa; kehottaa komissiota osana päivitettyä toimintasuunnitelmaa täydentämään nykyisiä yleistavoitteita tapauksen mukaan ja esittämään lainsäädäntöaloitteita, jotta Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari voidaan panna kaikilta osin täytäntöön;

2. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tekemään yhteistyötä parlamentin kanssa niin, että voidaan kehittää tulevaisuutta varten uusi Euroopan sosiaalisen kehityksen ohjelma, joka sisältää selkeitä sitoumuksia ja investointeja seuraavilla aloilla: köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen riskin pienentäminen EU:ssa sekä nettonollapäästöjen saavuttaminen EU:ssa vuoteen 2050 mennessä;

3. palauttaa mieliin Kööpenhaminassa vuonna 1995 järjestetyn sosiaalisen kehityksen huippukokouksen kolme keskeistä teemaa, joita pidetään sosiaalisen kehityksen kolmena pilarina ja jotka ovat köyhyyden poistaminen, täysi ja tuottava työllisyys sekä ihmisarvoiset työpaikat kaikille ja sosiaalinen osallisuus, ja toteaa, että ne ovat edelleen merkityksellisiä ja tärkeitä ja että ne liittyvät toisiinsa ja vahvistavat toisiaan;

4. korostaa, että on tärkeää käyttää sosiaali-indikaattorien tulostaulua ja sosiaalisen lähentymisen kehystä, kun halutaan tunnistaa riskit ja seurata edistymistä ylöspäin tapahtuvan sosiaalisen lähentymisen saavuttamisessa, eriarvoisuuden vähentämisessä, sosiaalisen suojelun järjestelmien vahvistamisessa ja ihmisarvoisten työolojen ja tukitoimenpiteiden edistämisessä, jotta siirtymissä voidaan varmistaa oikeudenmukaisuus; korostaa, että tässä yhteydessä on tarpeen varmistaa kestävä, sosiaalisesti oikeudenmukainen ja osallistava Eurooppa, jossa sosiaaliset oikeudet turvataan ja taataan kaikilta osin; muistuttaa, että EU:n kansalaiset ovat määrittäneet sosiaalisen Euroopan yhdeksi prioriteetikseen; korostaakin, että komission on kiireellisesti esitettävä laadukkaita työpaikkoja koskeva paketti, joka sisältää tarvittavat lainsäädäntöaloitteet ja investoinnit laadukkaiden työpaikkojen varmistamiseksi;

5. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita edistämään työpaikkademokratiaa, työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua ja työehtosopimusneuvotteluja sekä työntekijöiden oikeuksien suojelua erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän yhteydessä; korostaa, että

---

1 Measuring key dimensions of industrial relations and industrial democracy, Eurofound, joulukuu 2023.

seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä on edelleen tarpeen osoittaa riittävästi resursseja siihen, että tuetaan työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua ja työehtosopimusneuvotteluja ja vahvistetaan työmarkkinaosapuolten valmiuksien kehittämistä; kehottaa toteuttamaan lisätoimia, joilla voidaan varmistaa miesten ja naisten samapalkkaisuus, parantaa palkkauksen läpinäkyvyyttä ja puuttua sukupuoleen perustuvaan eriarvoisuuteen ja näin kuroa umpeen sukupuolten palkka-, eläke- ja työllisyyserot EU:ssa; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita valtavirtaistamaan sukupuolinäkökulman kaikilla toimintapolitiikan aloilla ja kaikissa säädöksissä;

6. kehottaa tehostamaan toimia väkivallan, syrjinnän ja häirinnän torjumiseksi työelämässä; korostaa työpaikalla toteutettavien ennaltaehkäisy- ja suojelutoimenpiteiden merkitystä työntekijöiden hyvinvoinnin sekä fyysisen terveyden ja mielenterveyden suojelemiseksi; panee merkille, että työhön liittyvä psyykkinen pahoinvointi on kasvussa, mikä on yhteydessä uusiin työn järjestämisen muotoihin, jatkuvasti tavoitettavissa olemiseen ja digitaaliseen valvontaan[1];

7. muistuttaa, että YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmassa ja siihen liittyvissä tavoitteissa tunnustetaan, että köyhyyden poistaminen sen kaikissa muodoissa ja ulottuvuuksissa, äärimmäinen köyhyys mukaan lukien, on suurin maailmanlaajuinen haaste ja kestävän kehityksen välttämätön edellytys ja että ketään ei saisi jättää jälkeen ja kauimpana olevat olisi tavoitettava ensin; kehottaakin omaksumaan köyhyyden poistamista, sosiaalista suojelua ja osallisuutta koskevan kokonaisvaltaisen näkemyksen ja ehdottamaan kunnianhimoista strategiaa, johon yhdistetään riittävä tuki seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä, köyhyyden vastaista EU:n strategiaa käsittelevän parlamentin tulevan valiokunta-aloitteisen mietinnön sekä asuntokriisin ratkaisemiseen ja asunnottomuuden torjumiseen tähtäävän kohtuuhintaista asumista koskevan kunnianhimoisen suunnitelman pohjalta; korostaa, että näiden uusien aloitteiden on täydennettävä muita asiaan liittyviä EU:n strategioita, jotta voidaan varmistaa moniulotteinen lähestymistapa köyhyyteen puuttumiseksi; muistuttaa, että jo vuonna 2020 komissio arvioi sosiaalisten investointien olevan vuodessa 192 miljardia euroa vähemmän kuin mitä kansalaisten tarpeisiin vastaaminen edellyttäisi; korostaa tältä osin asiaan liittyvien EU:n rahastojen merkitystä köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumisessa ja korostaa tarvetta säilyttää vahvat erilliset välineet köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä;

8. muistuttaa lisäksi EU:n roolista kolmansien maiden sosiaalisessa kehityksessä esimerkiksi Globaali Eurooppa -välineen ja muiden vastaavien rahastojen kautta; pitää erittäin valitettavana, että eräät

---

1 Living and Working in the EU e-survey 2024, Eurofound, 2024.

maat ovat lakkauttaneet kehitysrahoituksen, myös sosiaalisen kehityksen rahoituksen, ja toteaa, että tällä on ihmisten elämän ja toimeentulon kannalta tuhoisia seurauksia; kehottaa EU:ta jatkossakin sitoutumaan vahvasti sosiaalisen kehityksen tukemiseen ulkomailla nykyisessä ja seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä, jotta voidaan varmistaa vakaus ja vakaa rahoitus, ja tekemään yhteistyötä kaikkien asiaankuuluvien toimijoiden kanssa, jotta voidaan varmistaa jatkuva sitoutuminen sosiaalisen kehityksen tavoitteisiin maailmanlaajuisesti;

9. kehottaa kaikkia jäsenvaltioita toteuttamaan lisätoimia lapsiköyhyyteen puuttumiseksi ja panemaan täytäntöön eurooppalaista lapsitakuuta koskevat kansalliset toimintasuunnitelmansa ja kehottaa komissiota varmistamaan, että siihen osoitetaan seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä huomattavat talousarviovarat;

10. on ilahtunut siitä, että äskettäin hyväksyttiin alustatyödirektiivi[1], ja pitää sitä merkittävänä askeleena kohti työntekijöiden suojelua digitaalitaloudessa; korostaa tarvetta ulottaa sama suoja koskemaan työntekijöitä kaikilla aloilla, joihin tekoäly vaikuttaa, ja tarvetta varmistaa, että ”ihmisen suorittaman valvonnan” periaatteesta tulee sitova normi, sekä toistaa kehotuksensa laatia uusia lainsäädäntöaloitteita tekoälystä ja algoritmijohtamisesta työpaikalla sekä oikeudesta olla tavoittamattomissa; palauttaa mieliin, että tekoälyjärjestelmien käyttöönoton olisi oltava linjassa vihreän siirtymän tavoitteiden ja ilmastotavoitteiden kanssa; korostaa tarvetta luoda kestäviä ja laadukkaita työpaikkoja aloilla, jotka ovat kehittymässä tai jotka ovat kokeneet murroksen vihreän ja digitaalisen siirtymän aikana, ja tarvetta vahvistaa oikeudellista kehystä siirtymien hallinnointia ja ennakointia varten samalla, kun edistetään työmarkkinaosapuolten asemaa ja osallistumista sekä osallistavaa työmarkkinapolitiikkaa;

11. korostaa, että on tarpeen varmistaa edelleen laadukkaan julkisen koulutuksen tarjonta ja yleinen saatavuus maksutta sekä laadukkaat koulutuspoliittiset toimet ja elinikäinen oppiminen, jotka johtavat laadukkaisiin työpaikkoihin, joissa varmistetaan kohtuulliset palkat; toteaa, että strategisten täydennyskoulutus-, uudelleenkoulutus- ja koulutusohjelmien on oltava kaikkien työntekijöiden, myös vammaisten työntekijöiden, saatavilla ja niihin olisi yhdistettävä koulutusavustukset ja että niitä olisi myös mukautettava työntekijöiden tarpeisiin ja kykyihin; kehottaa näin ollen ottamaan käyttöön työntekijöiden yksilöllisen oikeuden koulutukseen ja täydennyskoulutukseen EU:n tasolla;

---

[1] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/2831, annettu 23. lokakuuta 2024, työehtojen ja työolojen parantamisesta alustatyössä (EUVL L, 2024/2831, 11.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2831/oj).

12. korostaa, että ilmasto- ja biodiversiteettikriisit sekä taloudelliset ja väestökehitykseen liittyvät haasteet huomioon ottaen yhtään sukupolvea tai aluetta EU:ssa – olipa sitten kyse nykyhetkestä tai tulevaisuudesta – ei saisi jättää jälkeen ja että oikeudenmukaisen siirtymän olisi oltava yleisesti kaikkien saatavilla; kehottaa esittämään aloitteita, joilla tuetaan sekä nuoria ja ikääntyneitä että vammaisia henkilöitä, samoin kuin toimenpiteitä väestökadosta kärsiviä alueita varten, kuten parantamaan infrastruktuurin, mukaan lukien joukkoliikenne, digitaaliset yhteydet ja kohtuuhintaiset asunnot, julkisten palvelujen, terveydenhuollon, pitkäaikaishoidon ja varhaiskasvatuksen saatavuutta ja tekemään siitä esteetöntä, ja kehottaa investoimaan työmahdollisuuksien parantamiseen väestökadon ehkäisemiseksi; kehottaa jäsenvaltioita takaamaan laadukkaiden julkisten palvelujen yleisen oikeusperusteisen saatavuuden ja investoimaan niihin; kehottaa myös komissiota ja jäsenvaltioita panemaan kaikilta osin täytäntöön eurooppalaisen hoito- ja hoivastrategian, jolla varmistetaan laadukkaat, kohtuuhintaiset ja saavutettavat hoito- ja hoivapalvelut kaikkialla EU:ssa;

13. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita varmistamaan, että vihreä siirtymä on sosiaalisesti oikeudenmukainen, ja tarjoamaan erityistä tukea työntekijöille, kotitalouksille, alueille ja yrityksille, joihin rakenteelliset muutokset ja työmarkkinoiden uudet vaatimukset vaikuttavat; toteaa, että jos ilmastonmuutokseen sopeutumista ja sen hillintää koskevat strategiat suunnitellaan huolellisesti vahvan työmarkkinavuoropuhelun avulla, ne voivat luoda häiriönsietokykyisiä taloudellisia ekosysteemejä, laadukkaita työpaikkoja, kestäviä yrityksiä ja osallistavampia yhteiskuntia niin, ettei ketään jätetä jälkeen;

14. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita hyödyntämään sosiaalista ilmastorahastoa ja luomaan perustan sosiaalisen suojelun järjestelmien mukauttamiselle ja vahvistamiselle kansallisella tasolla EU:n tuella, jotta voidaan varmistaa sosiaalinen selviytymiskyky työpaikkoihin ja elinoloihin kohdistuvia ilmastonmuutoksen ja ympäristön tilan heikkenemisen vaikutuksia vastaan sekä varmistaa, että asianomaiset yhteisöt ovat täysin valmistautuneita uusiin työmarkkinoihin;

15. kehottaa tukemaan edelleen kolmansien maiden kansalaisten integroitumista EU:n työmarkkinoille ja hyödyntämään heidän koko osaamistaan laadukkailla työpaikoilla ja työoloilla, joita tuetaan toimivalla kotouttamispolitiikalla, tavalla, joka täydentää joka suhteessa EU:n oman osaamisen hyödyntämistä;

16. kehottaa seuraamaan tiiviisti aktiivisen työvoimapolitiikan toimenpiteitä sekä varmistamaan riittävän tulotuen, kunnollisten ja kohtuuhintaisten asuntojen saatavuuden ja yleisen sosiaaliturvan, jotta taataan työmarkkinoilta kauimpana olevien, erityisesti naisten, vammaisten henkilöiden, maahantulijoiden, hlbtiq+-yhteisöön

kuuluvien, työmarkkinoille tulevien nuorten, ikääntyvien henkilöiden, maaseudulla ja syrjäisillä alueilla asuvien, pitkäaikaistyöttömien sekä romanien ja muiden vähemmistöjen, yhdenvertainen osallistuminen; korostaa, että myös itsenäiset ammatinharjoittajat tarvitsevat asianmukaista sosiaalista suojelua ja tukea; muistuttaa tässä yhteydessä, että vähimmäistoimeentuloetuuksien tasot ovat useimmiten selvästi kansallisten köyhyysrajojen alapuolella EU:ssa; kehottaa jäsenvaltioita panemaan kaikilta osin täytäntöön neuvoston suosituksen riittävästä vähimmäistoimeentulosta[1]; palauttaa mieliin, että vähimmäistoimeentulojärjestelmillä on maailmanlaajuisesti suuri merkitys siinä, että ihmisiä autetaan nousemaan köyhyydestä;

17. katsoo, että yhteisötalous on olennainen Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin ja sen tavoitteiden täytäntöönpanoa edistävä tekijä, sillä se tarjoaa usein työpaikkoja ja täydennyskoulutusta haavoittuvassa asemassa oleville ja syrjäytyneille ryhmille; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita vahvistamaan tukeaan kaikille yhteisötalouden yrityksille, jotta voidaan edistää laadukasta, ihmisarvoista ja osallistavaa työtä; korostaa, että yhteisötalouden hankkeet edellyttävät yleensä tiivistä kumppanuutta julkisyhteisöjen kanssa, ja kehottaakin komissiota ja jäsenvaltioita laatimaan kehyksen viranomaisten ja yhteisötalouden organisaatioiden väliselle yhteistyölle;

18. korostaa, että vuodeksi 2030 asetettujen kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää myös, että sovelletaan hyvän hallintotavan periaatteita, jotka perustuvat oikeusvaltioon, vastuullisiin instituutioihin, tulokselliseen täytäntöönpanoon, seurantaan ja valvontaan, ja että vältetään oikeudellista epävarmuutta, myös EU:n jäsenyyttä hakeneiden maiden osalta; kehottaa sisällyttämään toisen huippukokouksen tuloksena annettavaan poliittiseen julistukseen merkityksellisiä sitoumuksia, jotka koskevat kestävän kehityksen tavoitteiden edistämistä ja sosiaalisessa kehityksessä sitkeästi esiintyvien puutteiden korjaamista, sekä vahvoja seuranta- ja arviointimekanismeja; korostaa tarvetta käynnistää säännöllisesti toteutettava perusteellinen arviointiprosessi, johon sisältyvät joka toinen vuosi annettavat ministeritason julistukset; kannattaa YK:n sosiaalisen kehityksen toimikunnan uudelleenelvyttämistä ja sitä, että työministeriöiden ja työmarkkinaosapuolten osallistumista lisätään, ja kehottaa ILO:ta toimimaan ensisijaisena seurantaelimenä;

19. muistuttaa, että rauha ja maailmanlaajuinen yhteistyö ovat perustavanlaatuisia edellytyksiä kestävän kehityksen saavuttamiseksi Euroopassa ja maailmanlaajuisesti; korostaa, että EU:n on oltava johtavassa asemassa kansainvälisten ihmisoikeuksien alalla panemalla kansainväliset ihmisoikeussopimukset kaikilta osin ja

---

1 Neuvoston suositus, annettu 30. tammikuuta 2023, riittävästä vähimmäistoimeentulosta aktiivisen osallisuuden varmistamiseksi (EUVL C 41, 3.2.2023, s. 1).

tuloksellisesti täytäntöön; toteaa, että maailmanlaajuista sitoutumista ihmisoikeussopimuksiin on vahvistettava myös hyödyntämällä diplomaattisia ja taloudellisia mahdollisuuksia sekä mahdollistamalla se, että muut toimijat – kuten valtiosta riippumattomat järjestöt ja ammattiyhdistykset – voivat vapaasti työskennellä ihmisoikeuksien ja sosiaalisten normien edistämiseksi kaikkialla maailmassa; kehottaa YK:n jäsenvaltioita tukemaan ja edistämään työmarkkinaosapuolten ja kansalaisjärjestöjen roolia alueillaan ja varmistamaan, että ne osallistuvat merkityksellisellä tavalla huippukokouksen valmisteluun ja sen jatkotoimiin; korostaa, että useiden sidosryhmien vahva osallistuminen päätöksentekoon ja tulokselliset työehtosopimusneuvottelut voivat edistää merkittävästi sosiaalisen kehityksen tavoitteiden saavuttamista; muistuttaa, että ihmisoikeuksia ja sosiaalisia oikeuksia voivat edistää uskottavasti ainoastaan sellaiset maat, jotka noudattavat itse omia velvoitteitaan;

20. kehottaa YK:ta ja kaikkia osallistuvia maita ja erityisesti sosiaalisen kehityksen huippukokouksen isäntämaita kunnioittamaan kaikilta osin työntekijöiden oikeuksia ja sosiaalisia oikeuksia, myös ratifioimalla ILO:n keskeiset yleissopimukset ja sitoutumalla sosiaalisen julistuksen arvoihin; korostaa Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin ja myös La Hulpen julistuksen merkitystä siinä, että voidaan rakentaa vahva sosiaalinen Eurooppa; korostaa tarvetta sitoutua uudelleen sekä EU:n sosiaalisten tavoitteiden että kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseen vuoteen 2030 mennessä Euroopassa ja maailmanlaajuisesti;

21. panee huolestuneena merkille, että edistyminen kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa on ollut hidasta EU:ssa, sillä edistymistahti vuosina 2020–2023 jäi alle puoleen siitä, mitä se oli kaudella 2016–2019; ilmaisee huolensa siitä, ettei Euroopan komission nykyisen puheenjohtajan poliittisissa suuntaviivoissa mainittu erikseen kestävän kehityksen tavoitteita; korostaa, että on tärkeää lujittaa EU:n sitoutumista sosiaaliseen edistykseen ja kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseen; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita kunnioittamaan sitoutumistaan EU:n yhteisiin tavoitteisiin ja erityisesti SEU:n 3 artiklaan; kehottaa tältä osin EU:ta olemaan rakentavasti mukana yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevan YK:n sopimuksen hyväksymisessä, jotta voidaan säännellä monikansallisten yhtiöiden ja muiden liikeyritysten toimintaa, puolustaa oikeudenmukaisen palkkauksen käytäntöjä EU:ta laajemminkin ja antaa epäoikeudenmukaisen palkkauksen käytäntöjen uhreille mahdollisuus hakea hyvitystä;

22. kehottaa EU:ta tukemaan maailmanlaajuista siirtymistä epävirallisista työsuhteista virallisiin työsuhteisiin ILO:n suosituksen 204 mukaisesti edistämällä oikeudenmukaisia työelämän normeja, kunnollista työtä ja sosiaalisen suojelun saatavuutta; kannustaa sisällyttämään tämän tavoitteen EU:n kehitys-, kauppa- ja ulkosuhdepolitiikkaan;

23. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.